

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Fjerde kvartal 2018

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Nikolai Aksnes (tlf. 92 05 08 44).

Oppsummering av året 2018

Vannkraft

I løpet av 2018 er det registrert om lag 1,0 TWh ny vannkraftproduksjon. Sammenlignet med 2017 er dette om lag en dobling og skyldes at flere større prosjekter er satt i drift. Ved utgangen av 2018 er samlet installert effekt i vannkraftverkene på 32 256 MW og midlere årlig produksjon på 134,9 TWh. Ved utgangen av året er 2,3 TWh vannkraftverk under bygging, omtrent på nivå med året før (2,2 TWh).

Vindkraft

Ved utgangen av 2018 var samlet installert effekt 1695 MW med en normalårsproduksjon på 5,3 TWh. Av dette er 506 MW og 1,7 TWh ferdigstilt i løpet av 2018. Tretten vindkraftverk er ved utgangen av året under bygging, og har en forventet kraftproduksjon på 6,9 TWh. Det samme tallet var ved utgangen av 2017 på 5,5 TWh.

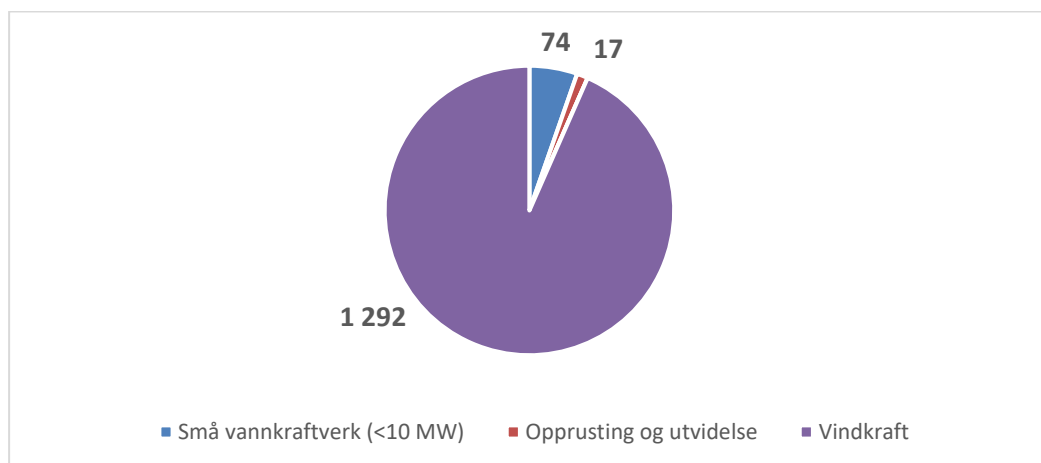
Oppsummering av fjerde kvartal 2018

- Raskiftet (112 MW) og Roan (256 MW) vindkraftverk ble ferdigstilt.
- NVE og OED ga endelig tillatelse til 0,4 TWh ny produksjonskapasitet.
- 13 prosjekter med samlet kapasitet på 0,2 TWh ble gitt endelig avslag av OED og NVE.

Ni nye vind- og vannkraftprosjekter ferdigstilt i løpet av kvartalet

I løpet av fjerde kvartal har NVE registrert at det er ferdigstilt ni ulike vann- og vindkraftprosjekter med en samlet installert effekt og midlere produksjon på henholdsvis 399 MW og 1383 GWh/år. Av dette er 74 GWh fra fem mindre vannkraftverk, 1292 GWh fra vindkraftverkene Raskiftet, Roan og Skurvenuten, og 17 GWh fra ett O/U tiltak i et vannkraftverk.

Figur 1: Fordeling av ny kraftproduksjon for fjerde kvartal 2018 i GWh

Tre vannkraftprosjekter har startet bygging

I fjerde kvartal startet det bygging av 0,1 TWh ny vannkraft. I tillegg startet bygging av Dønnesfjord vindkraftverk (14 MW) i Hasvik kommune. Sammenlagt er det ved utgangen av året 2,3 TWh ny vannkraftproduksjon under bygging fordelt på om lag 50 prosjekter, og 6,9 TWh vindkraft fordelt på 13 prosjekter.

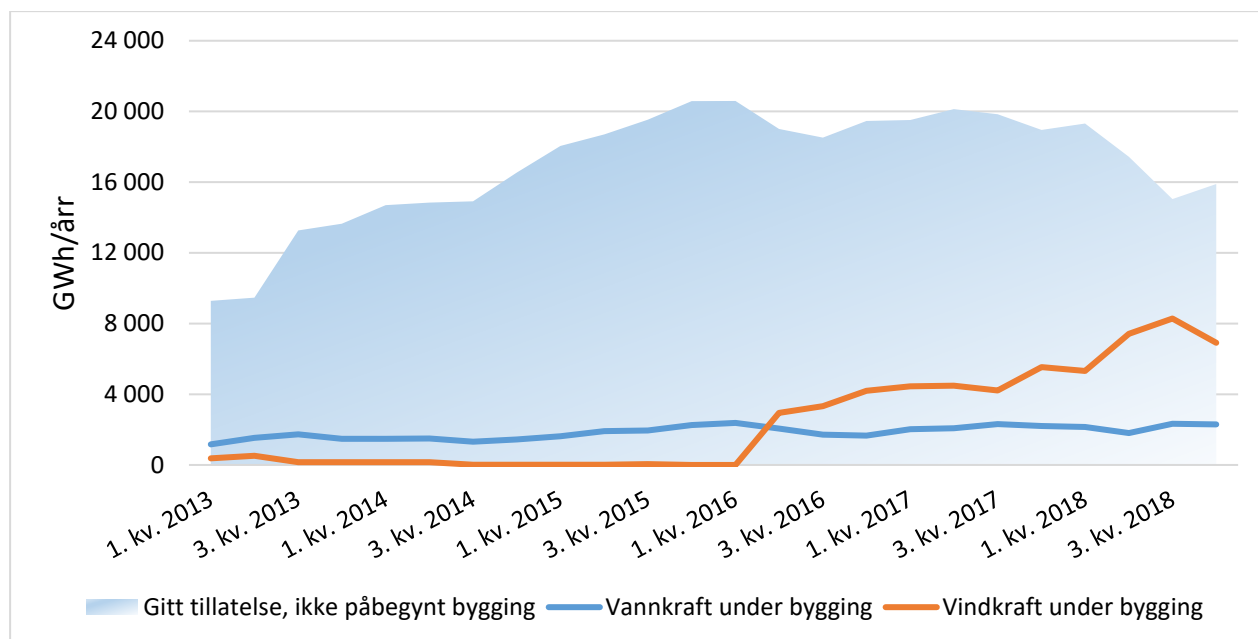
Nye tillatelser gir potensielt 374 GWh ny kraftproduksjon

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse av OED, NVE eller kommunene til 136 GWh ny vann- og vindkraftproduksjon fordelt på ti prosjekter. Herunder er syv mindre vannkraftprosjekter som potensielt kan gi 120 GWh samlet årlig årlig kraftproduksjon og tre mindre tiltak i eksisterende vannkraftverk gitt konsesjon (17 GWh).

Endelige avslag til 13 prosjekter (222 GWh) i løpet av kvartalet

OED ga endelig avslag til 150 GWh produksjon fra de tre vannkraftprosjektene Vinda, Hjartås og Rabben. I tillegg ble det av både NVE og OED avslått bygging av ni mindre vannkraftverk med en samlet potensiell kraftproduksjon på 69 GWh.

Figur 2: Utvikling per kvartal for totalt endelige tillatelser som ikke er benyttet , samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging etter kvartalet.

Avslag til 10 elsertifikatsøknader i elsertifikatorordningen

I fjerde kvartal ga OED endelig avslag til elsertifikatsøknader for ti kraftverk. Felles for de fleste av avslagene var at både NVE og OED vurderte søknadene som O/U prosjekter, og følgelig måtte være satt i drift etter 7. september 2009 for å kunne søke om elsertifikater.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	4. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	7	36	120	27	94	298
Opprusting og utvidelse	3	2	17	12	62	96
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	1	59	128
Vindkraft	0	0	0	4	253	860
Sum	10	38	136	44	469	1 383

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag	4. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	9	25	69	49	140	430
Opprusting og utvidelse	1	0	5	1	0	5
Vannkraft > 10 MW	3	61	148	4	112	291
Vindkraft	0	0	0	1	120	408
Sum	13	86	222	55	372	1 134

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	4. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	5	22	74	30	125	390
Opprusting og utvidelse	1	4	17	7	197	315
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	2	106	267
Vindkraft	3	374	1 292	8	506	1722
Sum	9	399	1 383	47	934	2 694

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke startet bygging			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	33	183	534	389	1 031	3 147	422	1 214	3 681
Opprusting og utvidelse	12	479	876	53	480	934	65	959	1 810
Vannkraft > 10 MW	7	273	880	16	405	1 094	23	678	1 974
Vindkraft	13	2 036	6 921	37	3 005	10 717	50	5 041	17 638
Sum	65	2 971	9 211	495	4 922	15 891	560	7 893	25 102

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, Teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	2019	2020	2021	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)	499	35	0	534
Opprusting og utvidelse	317	297	262	876
Vannkraft > 10 MW	185	378	317	880
Vindkraft	4 822	2 099	0	6 921
Totalt	5 823	2 809	579	9 211

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhetssaker eller andre steder.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke .

	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprustning og utvidelse	
Fylke	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	2	8		
Akershus				
Oslo				
Hedmark	4	12	2	49
Oppland	9	65	1	3
Buskerud	9	30	6	91
Vestfold				
Telemark	31	162	6	243
Aust-Agder	10	99	2	91
Vest-Agder	23	129	4	224
Rogaland	25	213	4	83
Hordaland	64	521	12	229
Sogn og Fjordane	63	645	9	437
Møre og Romsdal	29	172	4	51
Trøndelag	33	268	3	113
Nordland	62	628	11	269
Troms	24	170	4	142
Finnmark	2	24	1	3
Totalsum	389	3 147	69	2028

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse. Fylkesvis fordeling av vindkraft er ikke med i denne kvartalsrapporten.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	107	339	1 061	0	0	0
Opprusting og utvidelse	33	270	738	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	7	768	2 375	0	0	0
Vindkraft	11	1 430	4 860	10	947	3 219
Sum	158	2 896	9 034	10	947	3 219

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater

	4. kvartal 2018		Sum 2018	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	7		12	
Godkjente anlegg	19	559	63	2634
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	1	0	2	25
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	18	559	61	2 634
Avslag	10		10	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs nettsider for en prosjektsvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunnlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettider](https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/)².

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/>

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstidentil i gjennomsnitt 3400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](https://www.nve.no/nettsider)³ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

³ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>